

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

MEDZINÁRODNÉ SYMPÓZIUM PRÁVO – OBCHOD – EKONOMIKA

V príjemnom vysokohorskom prostredí hotela Patria na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách sa v dňoch 27.–29. októbra 2014 už tradične konalo medzinárodné sympóziu, v tomto roku piaty ročník, so zameraním na vzájomné interakcie v rovine právo – obchod – ekonomika. Rokovacími jazykmi sympózia boli slovenský, český, poľský, anglický a ruský.

Medzinárodné sympóziu bolo organizované pod gesciou Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, jej Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva, v spolupráci s Ústavom štátu a práva Akadémie vied Českej republiky, v. v. i., v Prahe a Ústavom štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave. Súbežne s dňom otvorenia medzinárodného sympózia bol účastníkom odovzdaný zborník vedeckých prác, vydaný v rámci riešenia grantovej úlohy APVV č. 0263–10 „*Efektívnosť právnych inštitútov a ekonomicko-finančných nástrojov v období krízových javov a situácií v podnikaní*“. Zborník vedeckých prác bol vydaný pod rovnomenným názvom ako medzinárodné sympóziu. Recenzentmi tejto vedeckej publikácie boli *prof. Ing. Viktória Bobáková, CSc.*, vedúca Katedry ekonomiky a riadenia verejnej správy Fakulty verejnej správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a zároveň prodekanka tejto fakulty pre vedu a výskum a *doc. JUDr. Milena Barinková, CSc.*, vedúca Katedry pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a zároveň prodekanka tejto fakulty pre vedeckovýskumnú činnosť, doktorandské štúdium a ďalšie vzdelávanie.

Predkladaný zborník vedeckých prác pozostáva z viacerých štúdií, spracovaných v rámci riešenia tohto vedeckého programu učiteľmi a vedeckými pracovníkmi jednak Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a jednak renomovanými odborníkmi obchodného a finančného práva, ďalších nadväzných právnych a ekonomických disciplín z právnických fakúlt, prípadne akademických vedeckých inštitúcií v Slovenskej republike a Českej republike a v niektorých ďalších európskych krajinách. V tomto zborníku svoje vedecké a odborné príspevky publikovali tiež významní predstavitelia štátnych ustanovizní (napríklad ministerstiev), verejnoprávnych inštitúcií, predovšetkým obchodných komôr a inštitucionálnych rozhodcovských súdov, stavovských organizácií advokátov a ďalších profesných komôr, a to nielen slovenských a českých, ale aj niektorých európskych krajín, napríklad Ukrajiny, Ruskej federácie, Poľska a Srbska.

Medzinárodné sympóziu otvoril odborný garant a zároveň člen Vedeckého výboru Medzinárodného sympózia *prof. JUDr. Ján Husár, CSc.*, vedúci Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ktorý privítal prítomných pozvaných hostí, ako aj odbornú verejnosť a odovzdal slovo *doc. JUDr. Gabriele Dobrovičovej, CSc.*, dekanke Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Vo svojom príhovore v mene usporiadajúcej fakulty rovnako privítala prítomných pozvaných hostí medzinárodného sympózia a poďakovala organizátorom za účasť na podujatí, ktoré je pokračovaním dlhoročnej tradície, obnovej po roku 1989. Vyzdvihla význam a ohlas doterajších sympózií, ktoré napomáhajú rozvoju právnej vedy a aplikačnej praxe. Slová vďaky patrili tiež sponzorom, najmä Advokátskej kancelárii Pavela a Slovenskej sporiiteľni, a. s.

Prof. JUDr. Ján Husár, CSc., predstavil tri výskumné okruhy, na ktoré sa medzinárodné sympóziu upína.

Prvý deň medzinárodného sympózia bol obsahovo zameraný na „*Moderné rekodifikačné trendy v Slovenskej republike s prihliadnutím na európske dimenzie*“.

Osobitnú pozornosť rečníci venovali objasňovaniu a kritickému hodnoteniu súčasných rekodifikačných pohybov s akcentom na novoprijaté občianske zákonníky v Českej republike a Maďarskej republike. S ich aplikáciou sú späté viaceré teoretické problémy, na ktoré upozornili prednášatelia s možnosťou ich riešenia *de lege ferenda*. Poukázali na nové možnosti zdokonalenia národného zákonodarstva vo väzbe na integrované inštitúty a úpravy obsiahnuté v práve Európskej únie v kontexte najnovších európskych akademických iniciatív a projektov. V oblasti korporátneho práva, autori rovnako prezentovali konkrétne právnoteoretické a legislatívne úvahy s cieľom zdokonaliť účinnosť právnych inštitútov v skúmanej oblasti obchodného práva.

Ako prvá vystúpila *prof. JUDr. Olga Ovečková, DrSc.*, vedúca vedecká pracovníčka Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave a zároveň členka Vedeckého výboru Medzinárodného sympózia s príspevkom zameraným na *Význam prehľadnosti a zrozumiteľnosti práva pre podnikateľské prostredie*. Skúmala niektoré aspekty vytvárania priaznivého legislatívneho prostredia pre podnikanie, akými sú: stabilita právnych úprav, ich prehľadnosť a zrozumiteľnosť, a to z pohľadu normotvorby. Konštatujúc neadekvátny stav legislatívy a jej účinnosť vo vzťahu k podnikateľskej sfére, predstavila subjektívne a objektívne faktory, ktoré ovplyvňujú proces tvorby práva a jeho efektivity v tejto oblasti. Konkrétne sa zamýšľala nad frekvenciou a spôsobom zmien právnych predpisov, pričom poukázala na závažné nedostatky a ich dopad na podnikateľské prostredie, pre ktoré je dôležité dosiahnuť optimálne zladenie metód súkromnoprávných úprav, najmä pomeru dispozitívnych a kogentných noriem. Napokon v príspevku objasňovala otázku legality (zákonnosti) tvorby práva, ako jednu zo základných atribútov právneho štátu.

Prof. JUDr. Josef Bejček, CSc., vedúci Katedry obchodného práva Právnickej fakulty Masarykovej Univerzity v Brne upriamil pozornosť na tému *Podnikateľ, ako slabšia zmluvná strana*. Poukázal na to, že obchodné právo tradične vychádza zo zásady profesionality zmluvných strán a zo zásady rovnosti. Ako ďalej uviedol, moc trhu a sila vyjednávania zmluvných strán môže byť dramaticky odlišná, nielen pri jednostranných obchodoch (B2C). Aj pre dvojstranné obchody (B2B) sa môže uplatniť zásada zneužitia práva v hrubý neprospech slabšej strany – podnikateľa. Tento postoj posilňuje novo kodifikovaná všeobecná ochrana slabšej strany podľa § 433 nového českého Občianskeho zákonníka a niektoré verejnoprávne regulácie. Príspevok pojednáva o teoretických súvislostiach, ako aj o možných praktických dopadoch tohto kontroverzného prístupu.

Predseda Vedeckého výboru Medzinárodného sympózia, *prof. JUDr. Jozef Suchoža, DrSc.*, profesor Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach orientoval svoj výstup na *Interdisciplinárne dimenzie právno-regulačného systému ekonomiky*. V predloženej štúdii sa zaoberal možnosťami zvýšenia efektívnosti právnej regulácie ekonomických procesov v Slovenskej republike so zreteľom na prekonávanie súčasných, vrátane predvídateľných krízových javov v ekonomike. Východiskom úvah ohľadne tvorby konceptu zdokonalenia právnych úprav obchodných a hospodárskych vzťahov je výskum a náležité objasnenie vzťahu práva a ekonomiky s prihliadnutím na prekonávanie vžitých a v podstate pretrvávajúcích modelov právnoodvetvového prístupu v otázke členenia systému práva, aspektov jeho diverzifikácie, fragmentarizácie a interdisciplinarity právnych javov a ich realizačných dôsledkov. Skúmal viaceré historicko-právne kontexty a vývojové tendencie štátnych regulačných systémov obchodovania na našom území s cieľom prispieť k hlbšiemu objasneniu minulých právnych javov a dejov, vrátane ich relevantných intelektuálnych zdrojov, akceptovateľných v procese hľadania optimálnych legislatívnych riešení pri prekonávaní krízových javov v súčasnom zložitom období.

Doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc., vedúca Katedry pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia Fakulty právnickej Západočeskej Univerzity v Plzni sa vo svojom podnetnom príspevku zamerala na *Aktuálne otázky pracovného práva v kontexte s rekodifikáciou súkromného práva v Českej republike*. Ozrejmila prepojenosť inštitútov pracovného práva v novom českom Občianskom zákonníku.

Ďalší blok príspevkov po prestávke moderoval *prof. JUDr. Ján Husár, CSc.* Prvým prednášajúcim bol *prof. JUDr. Josef Fiala, CSc.*, vedúci Katedry občianskeho práva Právnickej fakulty Masarykovej Univerzity v Brne, ktorý vystúpil s témou „*Nové*“ *záložné právo*. Priblížil spôsoby dosiahnutia uspokojenia pohľadávky veriteľom podľa §§ 1309 a nasl. nového českého Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti upriamil svoju pozornosť na posilňujúce sa právne postavenie veriteľa.

JUDr. Petr Tégl, Ph.D., výskumný pracovník Oddelenia súkromného práva Ústavu štátu a práva Akadémie vied Českej republiky, v. v. i., v Prahe vo svojom príspevku poukázal na *Problémy (ne)regulácie princípu priority limitovaných vecných práv v českom Občianskom zákonníku*.

S témou *Náhrada škody v príkaznej zmluve de lege ferenda (úvahy)* sa predstavili *doc. JUDr. Monika Jurčová, Ph.D.*, vedúca Katedry občianskeho a obchodného práva Právnickej fakulty Trnavskej Univerzity v Trnave a *JUDr. Marianna Novotná, Ph.D.*, odborná asistentka Katedry občianskeho a obchodného práva Právnickej fakulty Trnavskej Univerzity v Trnave. V spoločnom príspevku priblížili základné smerovanie právnej úpravy príkaznej zmluvy v pripravovanom Občianskom zákonníku tak, ako to vyplýva z Legislatívneho zámeru Občianskeho zákonníka schváleného Vládou Slovenskej republiky v roku 2009. Ťažiskom spoločnej prezentácie sú otázky náhrady škody (počas plnenia príkazu), ako aj otázky pomocníka a substitúta pri výkone príkazu. S tým súvisí problematika ohľadne fenoménu *culpa in eligendo* a vzťah substitúta k príkazcovi. Súčasná právna úprava týchto inštitútov bola podrobená kritike, pričom návrhy *de lege ferenda*, v súlade s princípmi *Principles of European Tort Law a Principles of European Contract Law*, odzrkadľujú stav, ktorý by mal tvoriť základnú odrazovú dosku pre potreby rekodifikácie.

Doc. JUDr. Marek Števček, Ph.D., generálny riaditeľ Sekcie civilného práva Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sa tesne pred začatím medzinárodného sympózia ospravedlnil z vážnych služobných dôvodov z jeho neúčasti. Aj napriek tomu svoj odborný príspevok odovzdal v písomnej forme. Vzhľadom na aktuálnosť prebiehajúcej rekodifikácie súkromného práva v Slovenskej republike považujú organizátori za vhodné priblížiť jeho príspevok, ktorý je obsahom zborníka vedeckých prác, dotýkajúci sa *Systémových väzieb a interferencie rekodifikácie súkromného a procesného práva v Slovenskej republike*. Autor v ňom kriticky rozoberá časté nesprávne interpretácie vzájomného vzťahu práva hmotného a procesného na pozadí prebiehajúcej rekodifikácie hmotného a procesného práva v Slovenskej republike. Programovo sa hlási k nezávislosti oboch úprav, ako v línii časovej, tak vecnej. Demonštruje na jednotlivých druhoch civilného procesu možnosť samostatnej, na hmotnoprávnej úprave nezávislej, kodifikácie nových procesných pravidiel. Vzájomné interferencie oboch kodifikácií vidí v hodnotovom prelínaní a požiadavkách na právnofilozofickú bezrozpornosť všetkých kódexov.

Po diskusii moderoval ďalší blok prezentovaných príspevkov *doc. JUDr. Kristián Csach, Ph.D., LL. M.*, docent Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a odovzdal slovo *prof. JUDr. Jánovi Husárovi, CSc.*, ktorý sa zamerl na problematiku *Modifikácie foriem obchodných spoločností*. Autor vychádza z tézy, že právna úprava foriem obchodných spoločností v platnom Obchodnom zákonníku má výrazne dispozitívny charakter. Dispozitívnosť právnej úpravy umožňuje prispôbiť

obchodnú spoločnosť konkrétnym predstavám zakladateľov, ktoré sa odvíjajú od počtu zakladateľov, ich predstáv o vzájomných vzťahoch medzi nimi, od predstáv o správe a riadení spoločnosti, od podnikateľského zámeru, od oblasti podnikania a od ďalších faktorov, takpovediac vytvorí obchodnú spoločnosť „šitú“ na mieru. Vysoká frekvencia vytvárania obchodných spoločností vedie k tomu, že sa v rámci základných foriem obchodných spoločností vytvárajú modifikované formy obchodných spoločností, ktoré pritom využívajú priestor daný rámcom dispozitívnej úpravy. Modifikáciu formy obchodnej spoločnosti chápe ako obmenu či úpravu formy obchodnej spoločnosti, respektíve ako variáciu formy obchodnej spoločnosti. K modifikáciám foriem obchodných spoločností dochádza podľa autora faktickými postupmi využívajúcimi priestor daný dispozitívnymi právnymi normami; faktickým obhádzaním kogentných ustanovení a prijímaním nových, či novelizáciou existujúcich právnych úprav zahŕňajúcich modifikáciu danej formy obchodnej spoločnosti, často na základe inšpirácie z iných právnych úprav. Osobitne sa vo svojej štúdií venuje modifikáciám spoločnosti s ručením obmedzeným podľa slovenského práva, najmä návrhu úpravy tzv. „štartovacej“ spoločnosti s ručením obmedzeným.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., vtedy prvý námestník Ministerky spravodlivosti Českej republiky, *prof. JUDr. Heleny Válkovej, CSc.*, vo svojom interesantnom a inovatívnom príspevku priblížil problematiku nového českého *Zákona o obchodných korporáciách a perspektívy ďalšieho vývoja* korporátneho práva v Českej republike.

Prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc., vedúca Katedry obchodného práva Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe sa vo svojom príspevku venovala *Výbraným otázkam českej právnej úpravy osobných obchodných spoločností*. Zamýšľala sa nad režimom osobných obchodných spoločností po rekodifikácii českého súkromného práva, a to štruktúrou a základnými koncepcívnymi prístupmi k ich úprave. Venovala pozornosť vkladom vo výkonoch, ktorých vnášanie do základného kapitálu verejnej obchodnej spoločnosti a komanditnej spoločnosti umožnil zákon o obchodných korporáciách. Riešila tiež otázku, či je namieste bezvýnimčný zákaz prevodu podielov vo verejnej obchodnej spoločnosti a podiely komplementárov, pričom sa zamýšľala nad podmienkami udeľovania pokynov pre obchodné vedenie v osobných spoločnostiach.

Druhý deň medzinárodného sympózia bol zameraný na *„Efektívnosť právnych inštitútov súkromného a verejného práva v spojitosti s prebiehajúcou globálnou hospodárskou a finančnou krízou“*. V rámci prezentácie viacerých štúdií a následne prednesených prednášok bol kladený dôraz na výskum efektívnosti právnych inštitútov a ekonomicko-finančných nástrojov v období (prekonávaní) krízových javov v podnikaní. Vedecké príspevky, majúce interdisciplinárnu povahu, súvisia s výskumom vybraných právno-regulačných nástrojov, upravovaných normami verejného práva (predovšetkým práva daňového a práva finančného), ako aj súkromného (obchodného) práva a v neposlednom rade právno-normatívnymi aktmi práva Európskej únie. Zároveň prichodí k tomuto okruhu uviesť, že pri skúmaní prepojenosti práva a ekonomiky, viaceré state vychádzajúce z integrity právnej regulácie ekonomických procesov, naznačujú možnosti zvýšenia efektívnosti hospodárskych a finančných nástrojov a s tým korešpondujúcich právnych inštitútov v ekonomike.

Odborný program otvoril moderátor *JUDr. Jan Bárta, CSc.*, riaditeľ Ústavu štátu a práva Akadémie vied Českej republiky, v. v. i., v Prahe a zároveň člen Vedeckého výboru Medzinárodného sympózia. Ako prvá vystúpila so svojou prednáškou *prof. JUDr. Mária Patakyová, Ph.D.*, profesorka Katedry obchodného, finančného a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a zároveň prorektorka pre legislatívu tejto Univerzity. Vo svojom vystúpení poukázala na niektoré aplikačné problémy ohľadne *Výrovnacieho podielu v spojitosti s jeho metamorfózami v závislosti od druhu obchodnej spoločnosti*.

Doc. JUDr. Tomáš Dvořák, Ph.D., docent Katedry obchodného práva Fakulty právnickej Západočeskej Univerzity v Plzni vo svojej prednáške priblížil problematiku *Zmluvného a mimozmluvného odmeňovania členov orgánov obchodných korporácií podľa zákona o obchodných korporáciách*. Zamýšľal sa nad otázkami novej právnej regulácie odmeňovania štatutárnych a iných volených orgánov obchodných korporácií podľa zákona o obchodných korporáciách. Tento zákon priniesol v súlade s najnovšími zahraničnými trendmi zmeny doterajšej právnej úpravy, ktoré sú stále neprebádané.

Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D., výskumný pracovník Ústavu štátu a práva Akadémie vied České republiky, v. v. i., v Prahe vo svojom vystúpení ozrejmil *Správu obchodnej spoločnosti v kríze*. V súvislosti s tým priblížil a skúmal stav krízy podniku a jej následné dopady na obchodnoprávne vzťahy.

Doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., vedúci Katedry obchodného, hospodárskeho a finančného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a zároveň predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici, predniesol podnetný príspevok, zaoberajúci sa *Resuscitáciou vymazanej obchodnej spoločnosti v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky*. Poukázal na hmotnoprávne predpoklady v prípade dodatočnej likvidácie vymazanej obchodnej spoločnosti. Osobitnú pozornosť venoval dôsledkom, ktoré môžu nastať po jej obnovení. Svoj výklad obohatil niekoľkými interesantnými judikátmi Ústavného súdu Slovenskej republiky k uvedenej problematike.

Po plodnej diskusii sa so svojím príspevkom *Aktuálne otázky v oblasti práva štátnej pomoci v Európskej únii so zameraním na oblasť energetiky* predstavil *JUDr. Juraj Schwarcz, PhD.*, sudca Všeobecného súdu Európskej únie v Luxemburgu. Zaoberal sa niektorými aktuálnymi otázkami z oblasti práva štátnej pomoci v Európskej únii, so zameraním na viaceré príklady režimov pomoci v oblasti energetiky, ktoré boli predmetom sporu pred Súdnym dvorom alebo pred Všeobecným súdom Európskej únie. Osobitne vyzdvihol a rozoberal niektoré problematické situácie, v rámci ktorých sa nastolila otázka prepojenosti financií, ktoré sú poskytnuté prostredníctvom podpory (môže sa jednať aj o oslobodenia od niektorých povinných poplatkov), so štátnymi prostriedkami alebo so štátom, ako aj otázka selektívnosti podpory.

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc., vedúci Katedry obchodného práva Fakulty právnickej Západočeskej Univerzity v Plzni vo svojom referáte skúmal *Aktuálne problémy alternatívneho rozhodovania sporov*. Predstavil doposiaľ prehliadanú možnosť riešenia sporov autonómnymi súdmi spoločnosti – komunitami. Najprv priblížil a podrobne rozoberal ustanovenie podľa § 265 a nasl. nového českého Občianskeho zákonníka, ktorý poskytuje možnosť rozhodovať spory medzi členmi spolku a spolkom samostatnému orgánu spolku, t. j. rozhodovskej komisii. Ďalej zovšeobecnil niektoré poznatky a upozornil na prípady, kedy sú spory rozhodované v rámci určitých societ samostatne.

Doc. JUDr. Petr Liška, Ph.D., LL. M., docent Katedry obchodného práva Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe a zároveň Riaditeľ úseku právnej služby Českej sporiteľne, a. s., centrála v Prahe, venoval svoju pozornosť otázke, či *Je možné dohodnúť záporný úrok pri vkladovom vzťahu?*

Po podnetnej diskusii blok prednášok moderoval *prof. JUDr. Ján Husár, CSc.* Prvým prednášajúcim bol *prof. h. c. prof. JUDr. Vladimír Babčák, CSc.*, vedúci Katedry finančného práva a daňového práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, s prednáškou zameranou na *Daňové právo ako formu a nástroj pôsobenia štátu na ekonomické vzťahy*. Autor sa v príspevku zaoberá otázkami, týkajúcimi sa slovenského daňového práva z pohľadu jeho pôsobenia na ekonomické vzťahy. V tomto zmysle je príspevok rozčlenený, okrem úvodu a záveru, na dve zásadné časti, a to na vzťah daňového práva a politiky, respektíve politického ovplyvňovania obsahu jednotlivých daňovo-právnych noriem a na vzťah daňového práva

a ekonomiky. V úvodných poznámkach analyzuje zmeny, ku ktorým došlo v oblasti práva a právnych vzťahov od Novembra 1989. Konštatuje pritom, že aj napriek politickým proklamáciám o tom, že štát nebude zasahovať výraznejším spôsobom do ekonomiky a prenechá reguláciu a riadenie ekonomických vzťahov na trh, realita je práve opačná. Podľa autora, štát v oveľa širšom rámci zasahuje do riadenia ekonomických procesov, ako tomu bolo pred uvedeným obdobím. Na toto ovplyvňovanie využíva predovšetkým právo a právne normy. Ako vedúca idea časti venovanej vzťahom daňového práva a politiky, je autorom zvýrazňovaná myšlienka závislosti daňového práva od politiky. Konštatuje pritom, že dane sú významným politickým činiteľom a inkorporujú v sebe isté politikum. V tejto súvislosti si kladie otázku, kde hľadať príčiny tejto závislosti. Je toho názoru, že uvedená závislosť sa prejavuje jednak v tom, že daňovo-právne vzťahy majú osobitnú povahu. Nemožno ich výraznejšie porovnávať s inými druhmi spoločenských vzťahov upravovaných normami verejného práva. Jedným z princípov, na ktorých je daňové právo vybudované, je riešenie konfliktu záujmov medzi štátom a daňovými subjektmi. V časti o vzťahu daňového práva a ekonomiky autor vychádza zo základného predpokladu, že toto právne odvetvie sa v každodennom praktickom pôsobení môže dostať do situácie, že je buď akcelerátorom rozvoja ekonomiky alebo jej brzdou. Pritom konštatuje, že predstava o pôsobení daňového práva na ekonomické vzťahy ako akcelerátora rozvoja slovenskej ekonomiky, je z hľadiska svojej vnútornej podstaty značne rozporuplná. Súvisí to v prvom rade s princípom konfliktu záujmov medzi oprávnenými subjektmi a povinnými subjektmi daňových platieb. Pokiaľ sa má stať slovenské daňové právo akcelerátorom ekonomických vzťahov, potom musí bezpodmienečne pôsobiť v smere podpory podnikateľského prostredia. V tejto časti autor uvádza aj konkrétne situácie pozitívneho a negatívneho ovplyvňovania ekonomických vzťahov zo strany daňového práva. V závere autor formuluje návrhy, na aké problémy by sa mal v najbližšom období koncentrovať záujem verejnej moci, aby sa zefektívnilo pôsobenie daňového práva na ekonomiku.

Prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., vedúca Katedry finančného práva a finančnej vedy Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe sa vo svojej prednáške na tému *Daňové právo v Českej republike po účinnosti nového Občianskeho zákonníka*, okrem iného zaoberala akcentom na završenie rekodifikáciu českého súkromného práva, prijatím nového (moderného) Občianskeho zákonníka a jej vplyv na nadväzujúce daňovo-právne predpisy. V rámci svojho vystúpenia hodnotila právny stav po nadobudnutí účinnosti nového Občianskeho zákonníka v Českej republike.

Doc. JUDr. Ing. Michal Radvan, Ph.D., docent Katedry finančného práva a národného hospodárstva Právnickej fakulty Masarykovej Univerzity v Brne sa predstavil so svojím príspevkom *Zlavy na dani z príjmov fyzických osôb*. Vo svojej prednáške dal do pozornosti možnosť zníženia dane z príjmov fyzických osôb, najmä o osobné zlavy na dani. V tejto súvislosti upozornil na možné uplatňovanie paušálnych výdavkov podnikateľov pri konštrukcii základu dane z príjmov zo samostatnej činnosti. Vychádzal z hypotézy, že využitie paušálnych výdavkov má právny a ekonomický vplyv na uplatnenie zliav na dani.

Doc. JUDr. Martin Vernarský, Ph.D., dekan Fakulty verejnej správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a zároveň docent Katedry verejnoprávných disciplín tejto fakulty vystúpil s podnetným príspevkom zameraným na *Dokazovanie pri správe dane z pridanej hodnoty*. Zameril sa na aktuálne problémy rozdelenia dôkazného bremena pri správe dane z pridanej hodnoty. Analyzoval rozhodovacie prax súdov pri prieskume rozhodnutí daňových orgánov s akcentom na nedostatky súčasnej právnej úpravy, ako aj aplikačnej praxe.

Po prestávke *prof. JUDr. Ján Husár, CSc.*, odovzdal slovo *JUDr. Lubomírovi Džačárovi*, zo Slovenskej sporiteľne, a. s., ktorý predniesol príspevok na tému *Legislatívna smršť spojená s aplikačnými otáznikmi*. Polemizoval o najnovších zmenách v slovenskej legislatíve, naprí-

klad o vhodnosti aplikácie platného Občianskeho zákonníka pred normami obchodného práva a *ex offio* ochranou spotrebiteľa, predstavujúc neprímeraný a neodôvodnený zásah do slovenského práva.

Mgr. Jan Kober, vedecký pracovník Oddelenia súkromného práva Ústavu štátu a práva Akadémie vied Českej republiky, v. v. i., v Prahe predstavil *Problém uskutočnenia spoluvlastníckeho predkupného oprávnenia a jeho možnú úpravu v budúcom slovenskom občianskom práve*. V prezentovanom príspevku sa zameril na právne riešenia (zákonného) spoluvlastníckeho predkupného práva v doteraz platnom Občianskom zákonníku v Slovenskej republike, v jeho ustanovení podľa § 140 v kontexte s ustanoveniami podľa §§ 602 až 606, upravujúcimi zmluvné predkupné právo, ktoré sú skôr nedostatočné a problematické, obzvlášť pre oblasť uskutočnenia predkupných oprávnení. Autor v článku predostrel prehľad vybraných problémov a vyslovil názor, že nový návrh Občianskeho zákonníka by sa mal snažiť v tejto oblasti o výrazné zmeny, ktoré by posilnili právnu istotu subjektov právnych vzťahov.

Na medzinárodnom sympóziu vystúpil vzácny hosť zo Srbska, *prof. Dr. Miroslav Vitéz*, profesor obchodného a bankového práva z Ekonomickej fakulty v Subotici, Univerzity v Novom Sade. Vo svojom podnetnom príspevku *K niektorým otázkam bankovej záruky* sa zameril na vybrané aspekty týkajúce sa zabezpečovacích nástrojov bankového práva, aplikovaných v obchodnej praxi, obzvlášť v medzinárodných obchodných vzťahoch s rozvojovými krajinami. Približujúc dôvody kreovania bankovej záruky v kontexte historicko-právnom, svoj výklad sústredil predovšetkým na jej právnu povahu súvisiacu s pojmovým vymedzením a vnútornou skladbou. I keď sa zdá prepracovaným právnym inštitútom v domácej a komparatívnej právnej teórii, názory k niektorým jej otázkam nie sú jednoznačné.

Doc. JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D., docentka Katedry občianskeho práva Právnickej fakulty Masarykovej Univerzity v Brne vystúpila so svojou prednáškou *K formám fiduciárnej správy majetku v Nemecku, Rakúsku, Lichtenštajnsku a Českej republike*. V súvislosti s prebiehajúcou rekodifikáciou súkromného práva v Slovenskej republike skúmala otázku zavedenia niektorej z foriem funkčne podobného angloamerického trustu. Zapodievala sa koncepciami, ktoré boli zavedené v okolitých štátoch (Maďarsko, Česká republika, Rakúsko) a ich možnou využiteľnosťou v prostredí slovenského súkromného práva.

Dr. Przemysław Katner, PhD., lektor Katedry občianskeho a obchodného práva Fakulty práva a administrácie Univerzity v Štetíne predniesol odborný príspevok zameraný na *Vplyv faktoringu na podnikateľov v čase krízy*.

Doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL. M., sa vo svojom interesantnom príspevku zamýšľal nad *Zhodnotením cudzej veci, jej použitím k vlastnému prospechu a actio de in rem verso v slovenskom práve*. Zameril sa na problematiku zhodnotenia a použitia cudzej veci (hodnoty) bez súhlasu jej vlastníka, respektíve oprávneného k danej hodnote. Na praktickom prípade medializovaného prípadu svojvoľnej opravy cesty v mestskej časti Košíc poukázal na rozdiely medzi nárokmi z bezdôvodného obohatenia, bezpríkazného konania a tzv. *actio de in rem verso*, a to čo do podmienok vzniku nároku, jeho výšky (subjektívne alebo objektívne zhodnotenie veci) aj okolností, ktoré ho obmedzujú alebo vylučujú. Kritike podrobil súčasný výklad a aplikáciu pravidiel bezdôvodného obohatenia na prípady použitia cudzej hodnoty a jej zhodnotenia.

Tretí deň medzinárodného sympózia bol venovaný tématickému okruhu „*Rozhodcovského konania v Slovenskej republike – stav de lege ferenda – komparatívne, aplikačné a legislatívne dôsledky*“. V rámci neho rečníci skúmali súvislosti medzinárodnej obchodnej arbitráže a jej širšie aspekty. Prednesené vedecké štúdie obsahovali podnety a návrhy *de lege ferenda* ohľadne zdokonalenia zákonodarstva, týkajúce sa rozhodcovského (arbitrážneho) konania, najmä so zreteľom na prejednávanie a rozhodovanie obchodných sporov, zahraničnoobchodných

nevybírajúc. Vo svojich vedeckých príspevkoch sa autori zamýšľali aj nad tzv. spotrebiteľskými spormi, t. j. problematikou nanajvyš aktuálnou (nielen) v podmienkach slovenského práva, najmä prebiehajúcich zmien v rozhodcovskom konaní.

Blok prezentovaných príspevkov moderoval *doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL. M.* Prvou prednášateľkou bola *doc. JUDr. Katarína Chovancová, PhD., LL. M.*, docentka Oddelenia medzinárodného práva súkromného Ústavu medzinárodného a európskeho práva Fakulty práva Paneurópskej Vysokej školy v Bratislave s témou *Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách vo vybraných štátoch Európskej únie*. Svoju pozornosť zamerala na rozhodcovskú zmluvu so spotrebiteľmi a jej právnu úpravu vo viacerých európskych štátoch, t. j. v Rakúsku, Nemecku a Anglicku.

Advokát *JUDr. Jan Lasák, LL. M.*, vo svojej prezentácii priblížil spoločný príspevok s advokátom *prof. JUDr. Janom Dědičom* na tému *Societas Unius Personae v návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o spoločnostiach s ručením obmedzeným s jediným spoločníkom (Možná realita alebo zbožné pranie ?)*.

V tretí deň medzinárodného sympózia sa so svojim príspevkom pod názvom *Stále rozhodcovské súdy a príprava novej právnej úpravy rozhodcovského konania* predstavil *prof. JUDr. Pavol Kubiček, CSc.*, dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a predseda Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave. Ozrejmil, že v Slovenskej republike sa v súčasnosti pripravuje nová právna úprava rozhodcovského konania. Vo svojom vystúpení ako základný problém riešil otázku zriaďovania stálych rozhodcovských súdov. Súčasná právna úprava je podrobená kritike z dôvodu, že umožňuje v podstate každej právnickej osobe zriadiť stály rozhodcovský súd. Dospel k záveru, že stále rozhodcovské súdy by mali byť zriaďované osobitným zákonom, alebo vtedy, ak ich zriadenie vyslovene umožňuje zákon.

Na medzinárodnom sympóziu vystúpil vzácny hosť z Ukrajiny – *Tatiana G. Zacharčenko*, námestníčka prezidenta Medzinárodného obchodného arbitrážneho súdu pri Obchodnej a priemyselnej komore Ukrajiny *prof. Mykolu F. Selivona* z Kyjeva. Vo svojom príspevku s názvom *Vývoj alternatívnych (mimosúdnych) spôsobov rozhodovania sporov na Ukrajine ako efektívnych prostriedkov ochrany práv a záujmov občanov a právnických osôb*, skúmala stav rozhodcovského konania na Ukrajine. Z ruského jazyka príspevok tlmočil *doc. JUDr. Juraj Špirko, CSc.*, docent Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Prednášateľka zdôraznila, že alternatívne spôsoby rozhodovania sporov sú atribútom občianskej spoločnosti, právneho štátu a demokracie. Rovnako poukázala na to, že ústavným základom existencie a rozvoja spomenutých spôsobov alternatívneho rozhodovania sporov na Ukrajine, predovšetkým arbitráže, je čl. 55 Ústavy Ukrajiny, v ktorom je zakotvené právo každého chrániť svoje práva a slobody, akýmkoľvek zákonom nezakazujúcimi prostriedkami. Hovorila o zákonnej úprave postavenia a činnosti arbitrážnych súdov na Ukrajine. Na rozdiel od mnohých európskych štátov, v ktorých je upravený jednotný spôsob fungovania arbitrážnych inštitútov a jednotný poriadok rozhodovania, ako u vonkajších ekonomických, tak aj vnútorných sporov, na Ukrajine existujú dva zákony a dva rôzne poriadky vytvárania a fungovania arbitrážnych súdov a tiež dva poriadky rozhodovania sporov. Rozlišuje sa *Medzinárodná obchodná arbitráž*, ktorá rozhoduje len vonkajšie ekonomické spory, a *Rozhodcovské súdy*, ktoré rozhodujú len vnútorné spory, vznikajúce z občianskych a hospodárskych právnych vzťahov medzi fyzickými osobami a právnickými osobami.

Druhý blok príspevkov moderoval advokát *JUDr. Ján Matejka, Ph.D.*, štatutárny zástupca riaditeľa Ústavu štátu a práva Akadémie vied Českej republiky, v. v. i., v Prahe a zároveň vedúci Oddelenia súkromného práva tohto Ústavu. Prvou prednášajúcou bola *JUDr. Mária Jamriško-*

vá, Ph.D., sudkyňa Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorá otvorila problém ohľadne *Výkonateľného rozhodnutia rozhodcovského súdu z pohľadu exekučného konania*. Vo svojom príspevku analyzovala vybrané ustanovenia platného Exekučného poriadku z pohľadu exekučného výkonu (vykonateľných) rozhodnutí rozhodcovských súdov. Zamerala sa na význam rozhodcovskej zmluvy v praxi exekučných súdov všeobecne, pričom osobitne upozornila na riziká rozhodcovských zmlúv uzatváraných v spotrebiteľskom vzťahu. S ohľadom na rozhodnutie Ústavného súdu (Sp. zn. I ÚS 456/2011) sa zamýšľala nad rozsahom preskúmvacej povinnosti exekučných súdov v prípadoch, kedy exekučným titulom je vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu.

JUDr. Martin Svatoš, Ph.D., mediátor zapísaný Ministerstvom spravodlivosti Českej republiky sa zaoberal vo svojom príspevku *Vzťahom súdu a mediácie v predmediačnej fáze: Konkurencia alebo symbióza?*

Napokon prednáškový blok uzavrela *JUDr. Šárka Zusková*, advokátka z Advokátskej kancelárie Pavla a tiež rozhodkyňa Rozhodcovského súdu pri Hospodárskej komore Českej republiky a Agrárnej komore Českej republiky, ktorá nadviazala na predchádzajúci prezentovaný príspevok témou *Rozdielna úloha rozhodcu a mediátora v konaní*.

JUDr. Ján Matejka, Ph.D., sa poďakoval všetkým zúčastneným za trpezlivosť, vystúpenia prednášajúcich, príspevky v plodnej a podnetnej diskusii a odovzdal slovo organizačnej garantke medzinárodného sympózia *JUDr. Regine Hučkovej, Ph.D.*, odbornej asistentke Katedry obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a prodekanke tejto fakulty pre zahraničné vzťahy a informačné technológie, ktorá uzavrela priebeh podujatia. Vo svojom záverečnom vystúpení sa v mene organizátorov poďakovala všetkým účastníkom, najmä zahraničným, za aktívnu účasť, vytváranie a udržiavanie akademickej atmosféry, ktorá vládla počas celého rokovania. Rovnako sa poďakovala spoluorganizátorom z Ústavu štátu a práva Akadémie vied České republiky, v. v. i., v Prahe, ako aj z Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave a tiež sponzorom, najmä z *Advokátskej kancelárie Pavla a Slovenskej sporiteľne, a. s.* Slová vďaky patrili tiež prítomným akademickým funkcionárom fakulty a Univerzity, Vedeckému výboru Medzinárodného sympózia v zložení *prof. JUDr. Jozef Suchoža, DrSc.*, *prof. JUDr. Ján Husár, CSc.*, *prof. h. c. doc. JUDr. Mária Bujňáková, CSc.* (prorektorka pre legislatívu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach), *JUDr. Jan Bárta, CSc.*, *prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.*, *doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc.*, členom Organizačného výboru Medzinárodného sympózia *JUDr. Diane Treščáckovej, Ph.D.*, *Ing. Karolíne Červenej, Ph.D.*, *JUDr. Jozefovi Čorbovi, Ph.D.*, ako aj učiteľom a interným doktorandom za ich aktívny podiel na úspešnom priebehu podujatia. Účastníkov medzinárodného sympózia srdečne pozvala na budúročné sympóziu v roku 2015, ktoré sa uskutoční rovnako v jesennom čase vo Vysokých Tatrách.

Lukáš Cisko*

* JUDr. Lukáš Cisko, Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. E-mail: cisko.lukas@gmail.com.